

DTU Aqua

NOTAT

Til NaturErhvervstyrelsen

Vedr. Notat om eksisterende løsninger og teknologier til udnyttelse af fiskeaffald og fisk landet som følge af discardforbuddet (landingsforpligtelsen)

Fra DTU Aqua

24. oktober 2016

J.nr.16/00896

Ref: EPL/JD

Notat om eksisterende løsninger og teknologier til udnyttelse af fiskeaffald og fisk landet som følge af discardforbuddet (landingsforpligtelsen)

Anmodning

DTU Aqua er blevet anmodet om en kort udredning af eksisterende løsninger og teknologier til udnyttelse af fiskeaffald og fisk landet som følge af discardforbuddet, til enten energiformål, foder og/eller ekstraktion af højværdiprodukter (fx proteiner).

Besvarelse

I Danmark er vi i den gunstige position, at vi har et udbygget net af fiskemels- og fiskeoliefabrikker, der kan aftage al det afskær der kommer i forbindelse forarbejdningen af konsumfisken – branchen benytter ikke udtrykket fiskeaffald, da affald ikke normalt betragtes som en anvendelig råvare. Det samme gør sig gældende for den mængde fisk der landes som følge af indførelsen af landingsforpligtelsen (discardforbuddet). Dermed er fiskeren og konsumfiskeindustrien sikret en mindstepris for disse råvaremængder tilsvarende afregningsprisen på industrifisk.

Der er blot den ulempe ved at benytte de eksisterende fiskemels- og fiskeoliefabrikker, at de alle er koncentreret på den jyske vestkyst eller i Nordjylland. Det er i disse områder, at måske mere end 80% af de danske konsumlandinger finder sted; de resterende 20% landes fra Østjylland til Bornholm der i afstande svare til mellem 100 km til over 500 km's transport inklusiv færge og betalingsbroer. Denne transport er med til at belaste råvaren, med op til 50 % af råvarens pris og dermed bliver det en klar "underskuds-forretning", at sende især fisk landet i kraft af Landingsforpligtelsen, til videre forarbejdning.

Der er mulighed for at lande discardfisk og afskær fra filet industrien til minkavlernes fodercentraler, der også findes på Sjælland. Men dette kræver en god kvalitet af fisken, der skal være godt iset og helst ikke mere end tre dage gammel i forhold til fangsttidspunkt. Der har været flere drøftelser med foderindustrien, der er ganske villig til at modtage en god råvare, men der er igen et logistisk problem med, at der ikke er tilstrækkelig mængder til at fylde en lastbil eller et helt vogntog. Hvis dette ikke sker, vil transporten blive uforholdsmæssig dyr i forhold til afregningsprisen.

Konklusionen på forarbejdning til fiskemel- og fiskeolie og foderformål er, at det er logistikken der udgør det største problem, både med hensyn til mængder og med hensyn til regelmæssighed.

Der er et alternativ til opbevaring af discardfisken i kasser med is, nemlig ensilering. Der er gennemført en række forsøg med ensilering i Nordjylland og fra Lolland med sortmundet kutling. Det er vist, at ensilering er en egnet metode, men kun hvis operatøren er tilstrækkelig omhyggelig med tilsætning af den rigtige syre, den rette mængde syre, den rette omrøring i opbevaringstanken, etc. Fartøjet HG 306 Tobis blev oprindeligt bygget til at have en ensilagekapacitet på 24 m³, hvilket svarer til et lastvognstog. Selv med denne konstruktion er transportomkostninger blevet en væsentlig hindring til at systemet udnyttes optimalt. Ensilering er en konserveringsmetode der ved brug af syre kan være farlig. Ikke efter at syren er tilsat og blandingen henstår til afhentning, men i forbindelse med tilsætning af syren. Samtidig er fiskemel- og fiskeolie industrien ikke indstillet på at betale toppris for denne råvare.

Konklusion på anvendelse af ensilering er, at der skal foretages yderligere beregninger af mængder råvare, opstilling af anlæg, løn til personale der skal passe et landbaseret anlæg, og ikke mindst transportomkostningerne.

Med hensyn til mere komplicerede processer, som ekstraktion, eller andre udvindings metoder, så foregår pt. en række undersøgelser der vil forsøge at klarlægge behov, priser, forarbejdningsvirksomheder etc. Konklusionen er, at der gives gode priser for det endelige produkt, men forarbejdningsindustrien er ikke indstillet på at give bedre priser end mindsteprisen til fiskemel- og fiskeolieindustrien.